

ลิขสิทธิ์ : สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ปี : 2560
ชื่อเรื่อง : ขับเคลื่อนและเสริมสร้างศักยภาพเพื่อบูรณาการแผนการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
เมือง : กรุงเทพฯ
ภาษา : ไทย
สถานที่พิมพ์ : สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
นักวิจัย : รองศาสตราจารย์ ดร. บัณฑิต ลิ้มมีโชคชัย, รองศาสตราจารย์ ดร. รัชต์นรินทร์ นิติศรุทธิ
บทคัดย่อ :

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีสาเหตุมาจากการสะสมของปริมาณก๊าซเรือนกระจกในชั้นบรรยากาศของโลกและส่งผลกระทบต่อการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิโลก ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่ต้องเผชิญกับปัญหาจากผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างรุนแรง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนในอนาคต เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. 2558 คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบต่อแผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2558–2593 (ค.ศ. 2015–2050) ซึ่งเป็นแผนระยะยาวที่จะช่วยให้ประเทศไทยมีกรอบแนวทางในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศอย่างเป็นรูปธรรมและเกิดผลสัมฤทธิ์ โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า ภายในปี พ.ศ. 2593 (ค.ศ. 2050) ประเทศไทยจะมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและมีการเติบโตที่ปล่อยคาร์บอนต่ำตามแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน นอกจากนี้ การที่ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันเข้าเป็นรัฐภาคีภายใต้กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change: UNFCCC) และพิธีสารเกียวโต (The Kyoto Protocol) รวมทั้งได้มอบสัตยาบันสารเพื่อเข้าร่วมเป็นภาคีในความตกลงปารีส (Paris Agreement) จึงยิ่งเพิ่มความสำคัญของการมีแผนหรือกรอบการดำเนินงานระยะยาวเพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพันธกิจด้านการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศให้เกิดผลสัมฤทธิ์

วันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2557 ประเทศไทยได้แสดงเจตจำนงในการดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมของประเทศ (Nationally Appropriate Mitigation Actions: NAMA) โดยเสนอตัวเลขของศักยภาพในการลดก๊าซเรือนกระจกเป็นช่วงระหว่างร้อยละ 7–20 ภายในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020) เทียบเคียงกับกรณีปกติ (Business as Usual: BAU) จากปีฐาน พ.ศ. 2548 (ค.ศ. 2005) โดยจะดำเนินงานลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศในสาขาพลังงานและขนส่ง ซึ่งเป็นสาขาที่มีศักยภาพและความพร้อมในการดำเนินมาตรการลดก๊าซเรือนกระจก ทั้งนี้ ได้แยกเป็นโครงการที่ดำเนินการเองภายในประเทศ (Domestic NAMA) และขอรับการสนับสนุนจากต่างประเทศ (International supported NAMA) โครงการที่ดำเนินการเองภายในประเทศคาดว่าจะสามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ร้อยละ 7 แต่หากได้รับการสนับสนุนจากต่างประเทศ จะสามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ถึงร้อยละ 20

ในวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2558 คณะรัฐมนตรีเห็นชอบข้อเสนอการมีส่วนร่วมที่ประเทศได้กำหนดหรือ “Intended Nationally Determined Contribution: INDC” ของประเทศไทย และประเทศไทยในฐานะภาคีประเทศของ UNFCCC กลุ่ม Non-Annex I ได้ทำการประกาศข้อเสนอการมีส่วนร่วมดังกล่าว ในวันที่ 1

ตุลาคม พ.ศ. 2558 ด้วยเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกในสาขาพลังงานและขนส่ง สาขากระบวนการทางอุตสาหกรรมและการใช้ผลิตภัณฑ์ และสาขาการจัดการของเสีย โดยที่ประเทศไทยมีความตั้งใจที่จะลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลงร้อยละ 20 จากระดับการปล่อยในกรณีปกติของ ปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030) หรือร้อยละ 25 เมื่อได้รับการสนับสนุนด้านการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี ทรัพยากรด้านการเงิน และการช่วยเหลือในการสร้างขีดความสามารถแก่ประเทศอย่างเพียงพอโดยอาศัยข้อตกลงภายใต้กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

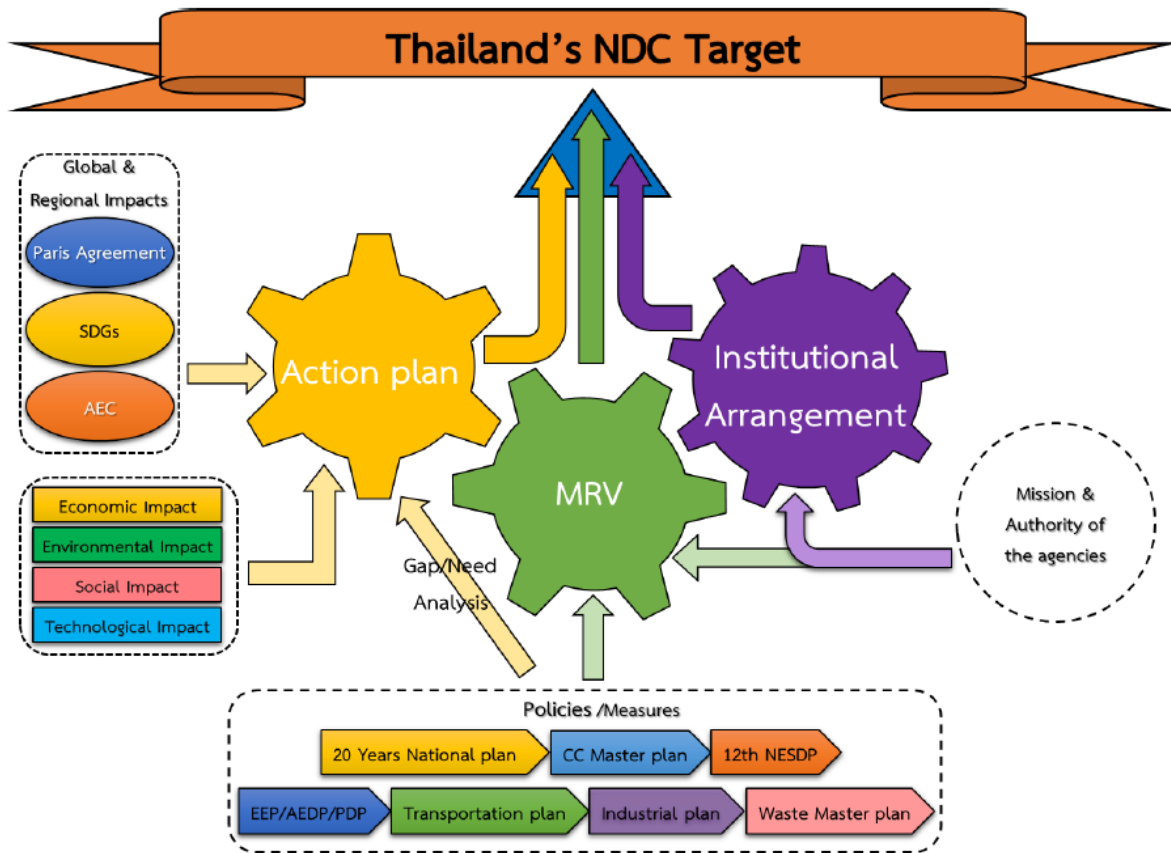
ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการด้านการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการศึกษาเพื่อให้ได้แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนศักยภาพการดำเนินงานตามแผนงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อการลดก๊าซเรือนกระจกเพื่อบรรลุเป้าหมาย NDC1 ในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030) ในสาขาพลังงานและขนส่ง สาขากระบวนการทางอุตสาหกรรมและการใช้ผลิตภัณฑ์ และสาขาการจัดการของเสียที่มีความเหมาะสมในการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยที่กำหนดไว้ โดยจะต้องคำนึงถึงสถานการณ์ปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงของโลกด้านสังคมและเศรษฐกิจ รวมทั้งข้อตกลงระหว่างประเทศ เช่น การดำเนินการตามความตกลงปารีส เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน การรวมตัวกันของประชาคมอาเซียน หรือแม้แต่ข้อวิตกกังวลด้านความมั่นคง ด้านอาหาร พลังงาน สุขภาพ ที่เกี่ยวข้องเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงไปของสภาพภูมิอากาศ เป็นต้น

กรอบแนวคิดการดำเนินโครงการ

ดังที่ได้กล่าวไปแล้วก่อนหน้านี้ ประเทศไทยมีแผนที่นำทางการลดก๊าซเรือนกระจกอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมแล้ว แต่ทว่าแผนที่นำทางการลดก๊าซเรือนกระจกดังกล่าวเป็นเพียงกรอบการดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศในภาพรวมเพียงเท่านั้น ในขณะที่กรอบแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อขับเคลื่อนและเสริมสร้างศักยภาพการลดก๊าซเรือนกระจกของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกนั้นยังไม่มีชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากเพียงพอที่จะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ สามารถนำไปปรับใช้เป็นแผนการดำเนินงานของหน่วยงานได้ ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน การกำหนดแผนหรือกรอบแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อขับเคลื่อนและเสริมสร้างศักยภาพการดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรมภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะสามารถทำให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมาย NDC ได้

การศึกษาเพื่อจัดทำกรอบแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อขับเคลื่อนและเสริมสร้างศักยภาพการดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะทำให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมาย NDC ในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030) นั้น ตั้งอยู่บนพื้นฐานมาตรการดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกตาม NDC โดยมีกรอบแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อขับเคลื่อนและเสริมสร้างศักยภาพการดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ “แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนศักยภาพการดำเนินงานตามแผนงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อการลดก๊าซเรือนกระจกเพื่อบรรลุเป้าหมาย NDC ในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)” “แนวทางการจัดทำระบบการตรวจวัด การรายงาน และการทวนสอบ (Measurement, Report and Verification: MRV)” และ “แนวทางการจัดการเชิงสถาบันที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการดำเนินงานตาม

แผนที่นำทางการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยปี พ.ศ. 2564–2573 (ค.ศ. 2021–2030)” และมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (รายละเอียดกรอบแนวคิดการดำเนินโครงการฯ แสดงดังรูปที่ 1)

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการดำเนินโครงการขับเคลื่อนและเสริมสร้างศักยภาพเพื่อบูรณาการแผนการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

1) แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนศักยภาพการดำเนินงานตามแผนงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อการลดก๊าซเรือนกระจกเพื่อบรรลุเป้าหมาย NDC ในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030) ตั้งอยู่บนพื้นฐานมาตรฐานการดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกตาม NDC ซึ่งมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและการเปลี่ยนแปลงของโลก ด้านสังคมและเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคและนานาชาติ อาทิเช่น แนวทางการดำเนินการตามความตกลงปารีส เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และการรวมตัวกันของประชาคมอาเซียน โดยคำนึงถึงผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สังคม และเทคโนโลยี จากการดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย และมีวัตถุประสงค์เพื่อประมวลผลและสรุปข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาผลกระทบและปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนเพื่อบรรลุ “ข้อเสนอการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด” และวิเคราะห์ช่องว่างของนโยบาย/แผนงานที่มีอยู่ในปัจจุบันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประกอบกับการหารือร่วมกับคณะทำงานฯ ราชสาขา ตลอดจนถึงรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานในภูมิภาคต่างๆ เพื่อประเมินความต้องการเพิ่มเติมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และนำข้อสรุปที่ได้รับมาจัดทำกำหนดยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนศักยภาพการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อการลดก๊าซเรือนกระจก โดยมีแนวคิดหลักเพื่อสนับสนุนหน่วยงานต่างๆ ให้สามารถดำเนินงานได้ตามแผนปฏิบัติการที่แต่ละหน่วยงานมีอยู่ หรือส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีแผนปฏิบัติการที่มีความสอดคล้องกับแนวทางการลดก๊าซเรือนกระจก

2) แนวทางการจัดทำระบบ MRV มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาแนวทางการจัดทำระบบ MRV ที่เหมาะสมของประเทศไทย โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับพันธกิจและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ซึ่งสัมพันธ์กับการดำเนินมาตรการและการรวบรวมข้อมูลกิจกรรมในการลดก๊าซเรือนกระจก ดังนั้นแนวทางการจัดทำระบบ MRV นี้จะตั้งอยู่บนพื้นฐานของความสอดคล้องกับการดำเนินนโยบาย/แผนงานที่มีอยู่ในปัจจุบันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการเพิ่มเติมแนวทางการสนับสนุนแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สามารถดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจก เพื่อบรรลุเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยได้อย่างราบรื่นและลุล่วงไปได้ด้วยดี

3) แนวทางการจัดการเชิงสถาบันที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการดำเนินงานตามแผนที่นำทางการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2564–2573 (ค.ศ. 2021–2030) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาแนวทางการจัดการเชิงสถาบันฯ เพื่อกำหนดหน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุนในการดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกให้บรรลุเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับพันธกิจและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ

นอกจากนี้ ระหว่างการดำเนินการศึกษายังมีการจัดประชุมร่วมกับคณะทำงานฯ รายสาขา รวมทั้งการเผยแพร่และประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่ครอบคลุมทุกภูมิภาคของประเทศ รวมไปถึงการจัดประชุมสัมมนาระดับประเทศต่อการจัดทำ “แนวทางการยกร่างแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนศักยภาพการดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะทำให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมาย NDC ในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)” “แนวทางการจัดการเชิงสถาบันที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการดำเนินงานตามแผนที่นำทางการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2564–2573 (ค.ศ. 2021–2030)” และ “แนวทางการจัดทำระบบ MRV” เพื่อรับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และความต้องการการสนับสนุน (Need) และนำมาใช้เป็นแนวทางการปรับปรุงทั้งเชิงปฏิบัติการและเชิงนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงหรือผู้มีส่วนได้เสีย จากทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรไม่แสวงหากำไรต่างๆ เพื่อให้แผนที่นำทางการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2564–2573 (ค.ศ. 2021–2030) มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมต่อผู้ปฏิบัติงานด้วยกันทุกฝ่ายและสามารถบรรลุเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดประชุมจะมีการจัดขึ้นทั้งหมดรวม 9 ครั้ง โดยแบ่งออกเป็น

- การประชุมสัมมนาระดับประเทศ 2 ครั้ง
- การประชุมระดับภูมิภาค 5 ครั้ง ในภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออก ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- การประชุมระดับคณะทำงานฯ รายสาขาทั้งหมด 2 ครั้ง

Copyright : Office of Natural Resources and Environmental Policy and Planning
Year : 2017
Title : Thailand' Policy Implementation on Nationally Determined Contribution
(NDC)
City : Bangkok
Language : Thai
Publisher : Thammasat University Research and Consultancy Institute
Researcher : Associate Professor Dr. Bundit Limmeechokchai,
Associate Professor Dr. Rachnarin Nitorisravut

Abstract :

Climate change is the consequence of accumulation of greenhouse gases (GHGs) in the atmosphere. Thailand is one of the countries that face the severe impact of climate change, which may influence the country's sustainable development in the future. On July 14, 2015, the Cabinet approved the Thailand's climate change master plan 2015 – 2050, which is the long-term plan supporting Thailand to provide the concrete framework for resolving the climate change problem and achieving its vision in 2050, that Thailand will be immune to climate change and will be a low carbon emission country in line with sustainable development. In addition, Thailand has ratified to be a party to the United Nations Framework Convention on Climate Change and ratified the Kyoto protocol in 2002 and the Paris agreement in 2016, which will increase the importance of long-term planning development for resolving the climate change problem, especially for achieving the greenhouse gas emission reduction commitment.

On December 29, 2014, Thailand has submitted its Nationally Appropriate Mitigation Action plan to lower GHG emissions below its business as usual (BAU) by 2020. Thailand's NAMA proposed action in the energy and transportation sectors, which are high potential and readiness for mitigation measures, to reduce emissions between 7 to 20 percent below BAU projections in 2020. Following submission, Thailand has designed specific actions aiming at local, regional, and sectoral greenhouse gas mitigation as noted "Domestic NAMA", expected to reduce GHG emissions by 7 percent. It is expected to mitigate GHG emissions by 20 percent depending on global support for their preparation and implementation as noted "International Supported NAMA".

On September 30, 2015, the Cabinet approved the Intended Nationally Determined Contribution of Thailand. Thailand is one of the non-Annex I countries and a party to the UNFCCC, submitted its new climate action plan on October 1, 2015. Thailand's NDC proposes mitigation intention in the energy and transport, industrial processes and product

use and waste sectors to reduce emissions by 20 percent in 2030 below its BAU level. Its mitigation potential is up to 25 percent with technology transfer, financial resource and capacity building supports under the UNFCCC agreement.

Thus, to move the right executed direction of Thailand's greenhouse gas emission reduction, the study of "supportive actions to achieve greenhouse gas reduction target in NDC1 roadmap 2030" is necessary, especially in the energy and transport, industrial processes and product use and waste sectors. However, this plan should concern about the appearance of current situations as global social and economic changes or international agreement, for example, food and health security, energy security, Paris agreement, sustainable development goals, ASEAN economic community.

CONCEPTUAL FRAMEWORK OF THE PROJECT

As described above, Thailand has a perceptible roadmap to reduce GHG emission, which is a simple framework to identify the country's reduction potential, while the prevailing action plans to drive and build the capacity of relevant governmental agencies for reducing the emissions are unclear and substantial enough to deploy as a part of agency's action plan. Therefore, to determine the same executed direction of relevant agencies, establishment of a supportive plan or framework under the cooperation of Office of Natural Resources and Environmental Policy and Planning (ONEP), Ministry of Natural Resources and Environment will facilitate achievement of Thailand's NDC goal.

The study of "supportive actions to achieve greenhouse gas reduction target in NDC roadmap 2030" relies on the NDC's mitigation measures. This action is included three main components such as "Supportive plan to ensure greenhouse gas reduction target in NDC roadmap 2030", "Guidelines for preparation of MRV system" and "Guidelines for institutional arrangement of NDC roadmap 2030" as described below (see the project framework in Fig.1)

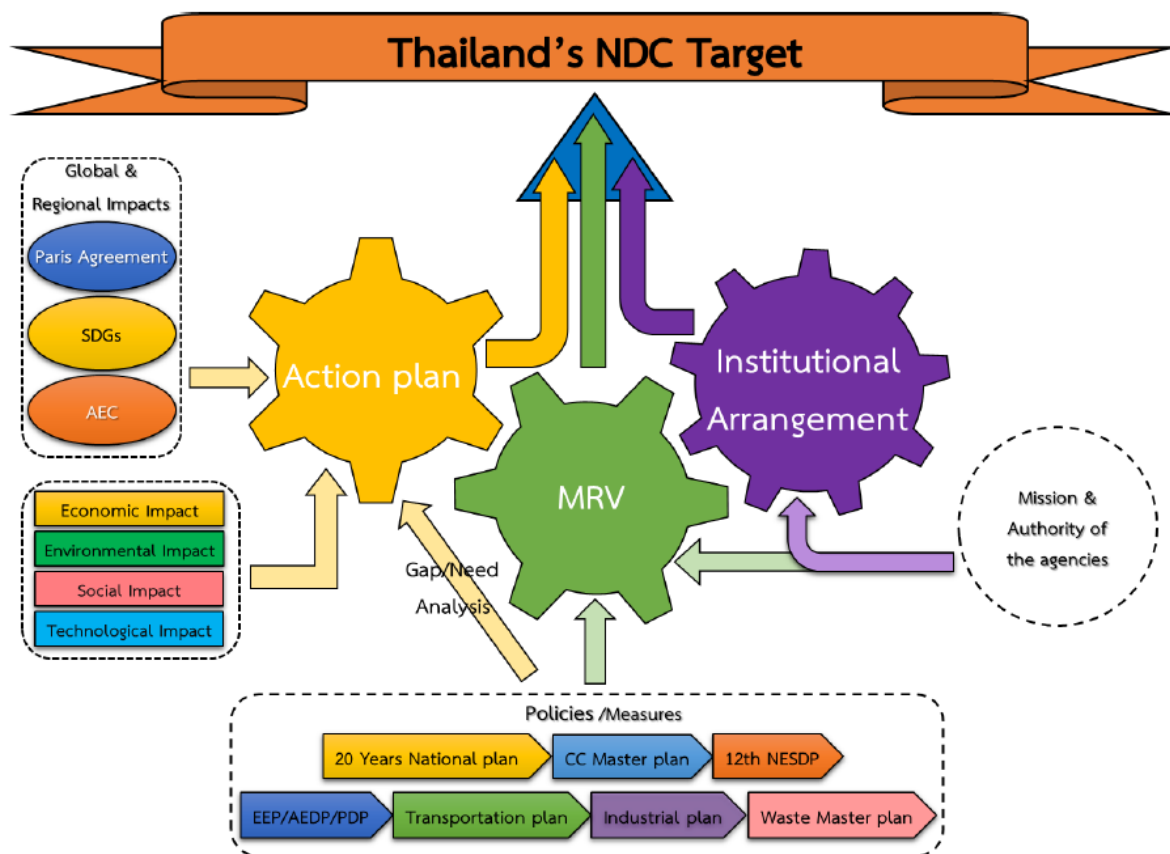

Fig. 1 Project framework to achieve greenhouse gas reduction target in NDC roadmap 2030

1) Supportive plan to achieve greenhouse gas reduction target in NDC roadmap 2030 relies on the NDC’s mitigation measures. Additionally, this plan corresponds to the change of global circumstances as well as national effects in all entire aspects, i.e. society, economic, environment, technology, etc. Reviews of impacts and key factors affecting on Thailand’s NDC achievement together with gaps in current plans or policies of relevant agencies are analyzed to establish the supportive plan for the agencies. Furthermore, recommendations from with the working group along with hearing from the regional agencies are also included in this plan. The main objective of this plan is to support all activities as in current plans or policies of the relevant agencies as well as to encourage the agencies to compile the plan in full compliance with greenhouse gas reduction target.

2) Guidelines for preparation of MRV system aim at suggesting MRV system appropriating to the context of Thailand. Implementation and gathering activity data processes are consistent with the mission and authority of the relevant agencies. The proposed MRV system relies on current plans or policies of the agencies along with supporting processes of ONEP to reduce greenhouse gas emissions as the Thailand’s NDC goals.

3) Guidelines for the institutional arrangement of NDC roadmap 2030 are studied to determine the main and support agencies to effectively achieve Thailand's NDC goals. Both international and national structures for climate change are reviewed to propose an appropriate institutional structure of Thailand's NDC. Additionally, the mission and authority of the national relevant agencies are also considered.

Besides that, during the study, the meeting with the Climate Change Coordination Working Group and the seminar to public hearing from relevant stakeholders were organized. Also, the national conference was held to provide feedback, suggestion and need to be used a guideline for improving both the plan and guidelines. The meetings were held nine times in total as the following.

- Two sessions of the national seminar
- Five sessions of the regional seminar in the Central, North, East, South and North-East regions.
- Two sessions of the Climate Change Coordination Working Group